

Statsforvalterens tilråding til
Miljødirektoratet om vern av skog for
Utvidelse av Trestikle naturreservat,
Drammen

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og
Akershus, februar 2026

Innhold

1.	FORSLAG.....	3
1.1	Hjemmelsgrunnlag	3
1.2	Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget	3
1.3	Andre interesser.....	4
1.4	Planstatus.....	5
2.	SAKSBEHANDLING.....	5
2.1	Saksbehandlingsprosesser	5
2.2	Forholdet til utredningsinstruksen	5
2.3	Forvaltningsmyndighet	5
3.	VIKTIGE ENDRINGER UNDER BEHANDLINGEN AV VERNEPLANEN	6
3.1	Reservatnavn	6
3.2	Avgrensing.....	6
3.3	Verneforskriften.....	6
4.	OPPHEVING OG ENDRING AV TIDLIGERE VERNEVEDTAK	6
5.	FORVALTNING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER	6
5.1	Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser	6
5.2	Forvaltningsmessige og budsjettmessige konsekvenser	6
5.3	Avveining skogvern - skogbruk.....	7
6.	BESKRIVELSE AV TRESTIKLE (UTVIDELSE) MED MERKNADER	8

1. FORSLAG

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus tilrår vern av Trestikle i medhold av naturmangfoldloven (lov om forvaltning av naturens mangfold). Området er en utvidelse av det eksisterende Trestikle naturreservat i Drammen kommune, Buskerud fylke.

Tilrådingen omfatter 212 dekar nytt verneareal. Totalt skogareal er 210 dekar, og av dette er 210 dekar produktiv skog.

1.1 Hjemmelsgrunnlag

Området foreslås vernet i medhold av naturmangfoldloven § 34 og § 62.

Området foreslås vernet som naturreservat, jf. naturmangfoldloven § 37. Vilkåret for å kunne opprette et naturreservat etter naturmangfoldloven § 37 er at arealet enten inneholder truet, sjelden eller sårbar natur, representerer en bestemt naturtype, på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold, utgjør en spesiell geologisk forekomst eller har særskilt naturvitenskaplig verdi.

Naturreservatet skal bidra til bevaringsmålene i naturmangfoldloven § 33, blant annet bokstavene *a* (*variasjonsbredden av naturtyper og landskap*), *b* (*arter og genetisk mangfold*), *c* (*truet natur og økologiske funksjonsområder for prioriterte arter*).

Verneområdet skal bidra til å oppfylle flere nasjonale mål som:

- *Eit representativt utval av norsk natur skal bevarast for kommande generasjonar.*
- *Økosystema skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester.*
- *Ingen trua arter og naturtyper skal utryddast, og utviklinga til truga og nær truga arter og naturtyper skal betras.*

Opprettelsen av verneområdet bidrar til å nå internasjonale mål og forpliktelser, bl.a. nedfelt i konvensjonen for biologisk mangfold artikkel 8 om et sammenhengende verneområdenettverk, jf. også naturmangfoldloven § 33 bokstav g.

Ved å verne dette naturområdet mot ulike typer inngrep, gir verneområdet også et positivt bidrag til det nasjonale og internasjonale målet om å stanse tapet av naturmangfold, jf. naturmangfoldloven § 33 bokstav a, b og c.

Området vil bidra til å oppfylle det nasjonale målet vedtatt av Stortinget om 10 % vern av skog.

1.2 Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget

Det foreslåtte verneområdet består av eldre barskog med rikelig med død ved.

Vern av området bidrar til å redusere de negative effektene av klimaendringene, gjennom å sikre et nettverk av viktige leveområder for naturmangfoldet i norske økosystem. Det foreslåtte verneområdet har stor variasjon og rikt artsmangfold. Slike områder er robuste mot endringer i klimaet og bidrar til langsiktig bevaring av artsmangfoldet og opprettholdelse av de økosystemtjenester skogen gir. Vern av området vil bidra til langsiktig binding av karbon. Det meste

av skogen i denne tilrådingen er gammel barskog, som ifølge rapporten Skogvern som klimatiltak (NINA rapport 752) har det største karbonlageret per arealenhet i levende biomasse. Etter figur 1 i den samme rapporten kan den gjennomsnittlige karbonmengden i levende biomasse i skog som blir vernet, estimeres til å være om lag 70 tonn karbon per hektar.

I denne verneplanen er verneverdiene for området knyttet til lavereliggende, eldre naturskog, rik på død ved. Området vil bidra til å fylle mangler i vernet, og de bidra til å bevare trua og nær trua arter.

Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i verneforslaget er innhentet fra SkogAnalyse-rapport.

De viktigste påvirkningsfaktorene på verneverdiene i området som foreslås vernet er skogbruk, friluftsliv og vann regulert til vannforsyning. Vern av det foreslått område skal gjennom bestemmelser om slike tiltak sikre arealer med viktige vernekvaliteter og bidra til å sikre arealer med viktige vernekvaliteter og bidra til dekning av viktige mangler i skogvernet. Området vil bidra til langsiktig og effektiv bevaring av truede arter, og dermed redusere den samlede belastningen på arter som har risiko for å dø ut.

Verneforskriften åpner for at flere pågående aktiviteter kan videreføres. Tiltak som isolert sett vurderes å ha liten betydning for verneformålet, kan i sum og over tid medvirke til at verneverdiene forringes. For enkelte aktiviteter vil det derfor i tråd med prinsippene om samlet belastning være restriksjoner, slik at naturverdiene får en økt beskyttelse. Dette er også i tråd med prinsippene om miljøforsvarlige teknikker og lokalisering, samt miljøforringer betaler der hvor det ut fra hensynet til verneverdiene er fastsatt bestemmelser om blant annet ferdsel og infrastrukturtiltak. Ut fra dagens kunnskap om arter og naturtyper i området vil de aktivitetene som i henhold til verneforskriftene kan videreføres, med liten grad av sannsynlighet ha vesentlig negativ innvirkning på disse artene, naturtypene og landskapselementene. Vernebestemmelsene tillater likevel ikke vesentlige inngrep i området.

Statsforvalteren vurderer det slik at vernet med stor grad av sannsynlighet vil føre til en positiv utvikling for artene og naturtypene, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Statsforvalteren anser at kunnskapsgrunnlaget er i tråd med kravet i naturmangfoldloven § 8. Statsforvalteren har ut fra en føre-var-tilnærming i verneforslaget vektlagt muligheten for flere påvirkninger av samme slag, eller en kombinasjon av flere ulike påvirkningsfaktorer (samlet belastning). Det foreligger ellers etter Statsforvalterens oppfatning tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet, påvirkningsfaktorer og effekten av vernet. Føre-var-prinsippet tillegges derfor ikke ytterligere vekt i denne saken.

For nærmere beskrivelse av verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget, jf. naturmangfoldloven kapittel II, vises det til omtalen av det enkelte verneområde i kapittel 6.

Dersom området ikke vernes, vil det være andre sektorloversom regulerer arealbruken fremover og som skal ivareta hensynene til biologisk mangfold.

1.3 Andre interesser

Vassdragsregulering:

Verneforslaget grenser til Mellomdammen og Røysjø, begge vannene er regulert til vannforsyning.

Kraft og energi:

Det går ikke kraftledninger innenfor eller inntil området.

Mineral:

Det er ikke registrert mineralforekomster innenfor området.

1.4 Planstatus

Arealet i dette verneforslaget er avsatt som LNFR-område i Drammen kommune sin arealplan.

2. SAKSBEHANDLING

2.1 Saksbehandlingsprosesser

Området er privat eid og tilbudt gjennom ordningen med frivillig vern.

<i>Tilbud</i>	<i>Oppstart</i>	<i>Høring</i>
29.02.2024	20.05.2025	20.10.2025

2.2 Forholdet til utredningsinstruksen

Verneforslaget er utarbeidet i henhold til Utredningsinstruksen. I kapittel 1 og 2 begrunnes verneforslaget på overordnet nivå og sammenhengen med nasjonale og internasjonale mål om å ta vare på et utvalg av norsk natur belyses. Videre omtales kort hva som eventuelt skjer med verneverdiene hvis vernet ikke gjennomføres og hvilke virkemidler som eventuelt kan være relevante. I kapittel 5 vurderes samfunnsnyttene av verneforslaget på et overordnet nivå, sammen med økonomiske og administrative konsekvenser. I kapittel 6 omtales og vurderes generelle kommentarer og konkrete merknader til verneforslaget fra berørte parter, myndigheter og interessegrupper. Etter avveininger mellom områdets verneverdier og andre samfunnsinteresser er det underveis i verneprosessen foretatt endringer i vernebestemmelser og avgrensning for verneforslaget.

Gjennomføringen i henhold til rundskriv T-2/15 om saksbehandlingsregler ved områdevern etter naturmangfoldloven, forvaltningsloven og utredningsinstruksen har medført inkluderende prosesser som sikrer en vellykket gjennomføring.

Gjennom verneplanprosessen er det foretatt en avveining mellom verneinteresser og andre bruker- og samfunnsinteresser. Verneforslaget er også i størst mulig grad tilpasset de ulike brukerinteressene i området. Kravene i naturmangfoldloven § 14 er dermed oppfylt.

2.3 Forvaltningsmyndighet

Forvaltningsmyndigheten fastsettes gjennom forskriften når områder vedtas vernet.

Aktuelle kommuner er gjennom høringsprosessen bedt om å gi tilbakemelding på om de ønsker å få tildelt forvaltningsmyndighet for nye verneområder i tråd med gjeldene politikk på området. Drammen kommune har pr. i dag ikke forvaltningsmyndigheten for sine verneområder, og de har gjennom høringen ikke gitt tilbakemelding om at de ønsker det. Det er dermed avklart at kommunen **ikke** ønsker å overta forvaltningsmyndighet for Trestikle naturreservat.

3. VIKTIGE ENDRINGER UNDER BEHANDLINGEN AV VERNEPLANEN

3.1 Reservatnavn

Det er ikke gjort noen endringer i reservatnavn etter høring.

3.2 Avgrensing

Det er ikke gjort noen endringer i avgrensing etter høring.

3.3 Verneforskriften

Det er ikke gjort endringer i forskriften som endrer restriksjonsnivået etter høring.

4. OPPHEVING OG ENDRING AV TIDLIGERE VERNEVEDTAK

Forskrift 15.03.2019 nr. 228 om vern av Trestikle naturreservat, Drammen kommune, Buskerud
foreslås endret som følge av den nye verneplanen.

5. FORVALTNING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

5.1 Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser

Området er i kommunens arealplan avsatt til Landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område). Kartlegginger av områdets naturverdier er gjennomført som del av verneplanprosessen. Bruksinteresser er klarlagt gjennom høring av verneforslag og annen kontakt med berørte parter.

Vernet vil begrense de fremtidige mulighetene for bl.a. skogbruk, jordbruk, mineralutvinning regulering av vassdrag, nedbygging og annen omdisponering fra natur til andre formål. Det er ellers i verneplanprosessen lagt vekt på å imøtekomme andre interesser gjennom avgrensing og forskriftsutforming.

Statsforvalteren mener at verneforslaget slik det nå foreligger har små negative konsekvenser. Samlet sett vurderer Statsforvalteren det slik at de samfunnsøkonomiske konsekvensene av vernet vil være positive på sikt. Forslaget vil sikre natur som har en positiv samfunnsnytte, selv om denne ikke kan verdsettes. Forslaget vil samtidig bidra til oppfyllelse av nasjonale og internasjonale forpliktelser om å ivareta naturmangfoldet. Verneforslaget vil også sikre viktige områder for friluftsliv.

5.2 Forvaltningsmessige og budsjettmessige konsekvenser

Det vurderes som lite behov for skjøtsel i verneforslaget. Det vil derfor trolig være små utgifter til området etter at vernet er etablert.

5.3 Avveining skogvern - skogbruk

Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet fikk den 1. juli 2020 i oppdrag fra Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet å utrede forvaltningstiltak knyttet til skogvern og konsekvenser for avvirkningen og skognæringens bidrag til det grønne skiftet. I rapport M-2007-2021 har direktoratene foreslått retningslinjer for avveininger.

I oppdrag fra Klima- og miljødepartementet datert 8.11.2021 ba Klima- og miljødepartementet om at forslaget iverksettes, med noen mindre justeringer. For privateid skog skal forslaget iverksettes for områder der det mottas tilbud etter 1. februar 2022, og ved vern av offentlig eid grunn for områder der det meldes oppstart fra og med samme dato.

Tilbudet har kommet inn etter februar 2022 og krever følgelig en avveining mellom skogbruk og skogvern. Det er utarbeidet et skjema som skal fylles ut av Statsforvalteren, og her kommer skogbruk ut med verdi S4 (*kan få betydning for tømmertilgangen*). Verneverdiene får verdi V3 (*har betydning for vern*). I matrisen fra nevnte skjema er feltet V3S4 et område som kommer ut som grønt, og følgelig kan gå videre i verneprosessen.

Betydning for vern	Har	V1	V1S7	V1S6	V1S5	V1S4	V1S3	V1S2	V1S1 ¹⁾
		V2	V2S7	V2S6	V2S5	V2S4	V2S3	V2S2	V2S1 ¹⁾
		V3	V3S7	V3S6	V3S5	V3S4	V3S3	V3S2	V3S1
	Kan få	V4	V4S7	V4S6	V4S5	V4S4	V4S3	V4S2	V4S1
		V5	V5S7	V5S6	V5S5	V5S4	V5S3	V5S2	V5S1
		V6	V6S7	V6S6	V6S5	V6S4	V6S3	V6S2	V6S1
	Har mindre	V7	V7S7	V7S6	V7S5	V7S4	V7S3	V7S2	V7S1
		S7	S6	S5	S4	S3	S2	S1	
		Har mindre	Kan få			Har			
		Betydning for tømmertilgangen							

Figur 1 Matrise for områdets betydning for tømmertilgangen og betydning for vern. Grønne områder angir områder hvor vern skal prioriteres fremfor skogbruk, røde ruter angir at tømmertilgangen skal prioriteres fremfor vern og gult felt angir områder som må vurderes nærmere av Statsforvalter.

6. BESKRIVELSE AV TRESTIKLE (UTVIDELSE) MED MERKNADER

Totalareal 212 dekar utvidelse.

Skogareal totalt 212 dekar.

Produktiv skog 212 dekar.

Verneformål og særskilte verneverdier

Formålet med naturreservatet er å bevare et skogområde som representerer en bestemt type natur i form av gammel og lite påvirket skog. Området inneholder sjelden og sårbar natur i med stor variasjon i naturmangfold og topografi.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem

Trestikle naturreservat ligger i Røysjømarka sør for Drammen by. Det foreslås utvidet mot øst slik at Hansåsen mellom Røysjø og Mellomdammen inkluderes. Verneverdiene i utvidelsesarealet tilsvarer de som finnes i eksisterende reservat, derfor foreslås det ikke endringer i formålsparagrafen. Utvidelsesarealet ligger i sørboreal sone på ca. 200-300 moh. Det består hovedsakelig av fattig gran- og furuskog, men har også innslag av litt rikere grunn og svak lågurtskog. Området har for det meste middels bonitet, med lav bonitet på toppene og noe høy bonitet nederst i liene. Verneforslaget har nesten utelukkende av eldre skog. I den sørøstvendte skråningen er det innslag av boreale løvtrær og også enkelte edelløvtrær. Det er stedvis store arealer med stående død gran, trolig pga. soppsykdom eller insekt. Flere steder forekommer også liggende død ved. I lia ned mot Mellomdammen i nord finnes høyproduktiv granskog med mye liggende død ved i ulike nedbrytningsstadier og store dimensjoner.

Utvidelsen vil øke arealet av Trestikle naturreservat og gi mer sammenhengende gammel skog med naturskogelementer. Nytt totalareal for reservatet er 1529 dekar. Utvidelsen vil også øke forekomsten av stående og liggende død ved. Det er ikke registrert rødlistede naturtyper innenfor verneforslaget, men fire rødlistede arter: gubbeskjegg (NT), gul snyltekjuke (NT), rosenkjuke (NT) og barlind (VU). Utvidelsen er vurdert til å være lokalt verneverdig, på grensen til regionalt verneverdig.

Mangeloppfyllelse: Verneforslaget inneholder produktiv skog i lavlandet. Området har gammel granskog med naturskogelementer.

Inngrepsstatus og andre interesser

Bruksinteressene i verneområdet er knyttet til skogsdrift, friluftsliv og drikkevann.

Det går en traktorvei inn i området fra sør. I kommunal kartlegging er området Knive Trestikla beskrevet som et viktig friluftslivsområde med nærturterreng.

På åsen i sørøst ligger det ei hytte.

Det meste av arealet ligger innenfor nedbørsfelt med strenge restriksjoner pga. drikkevann. Verneforslaget har grense mot Mellomdammen og Røysjø, begge disse er i drift som vannforsyning til en fabrikk og som reservevann. Endrede rammebetingelser gjør at driften er oppe til vurdering. Ingen demninger ligger innenfor utvidelsesområdet, men det ligger demninger inne i det eksisterende Trestikle naturreservat.

Det er ikke registrert forekomst av mineraler, grus eller pukk innenfor området.

De er ingen registrerte kulturminner i området.

Planstatus: Hele arealet er avsatt til LNFR i kommuneplanens arealdel. Det meste av arealet er sikringssone/hensynsone på grunn av nedbørfelt for drikkevann.

Sammendrag av høringsuttalelsene

Verneplanen ble i tillegg til de sentrale høringspartene sendt på høring til *grunneiere*, Akershus Bondelag, Akershus fylkeskommune, Akershus Idrettskrets, Akershus og Oslo orienteringskrets, Akershus sau og geit, Akershus Skikrets, Birdlife Oslo og Akershus, Buskerud Bonde- og Småbrukarlag v/ Kjetil Jørstad, Buskerud Bondelag, Buskerud botaniske forening, Buskerud fylkeskommune, Buskerud Orienteringskrets, Buskerud ornitologiske forening, Buskerud Sau og Geit, Buskerud Skikrets, DNT Drammen og omegn, DNT Oslo og Omegn, Drammen natur og ungdom, Drammen kommune, Eidsvoll kommune, Elvia AS, Feiring IL, Feiring Jernverks venner, Forum for natur og friluftsliv – Buskerud, Forum for natur og friluftsliv Oslo og Akershus, Føie (tidligere Hallingdal Kraftnett AS), Glitre Nett AS, Glitrevannverket IKS, Gol kommune, Jernverkshelga i Feiring, Krødsherad kommune, Krødsherad skytterlag, Lede AS, Lier kommune, Midtnett AS, Modum kommune, Natur og Ungdom (Østfold og Akershus), Naturvernforbundet i Buskerud, Naturvernforbundet i Oslo og Akershus, Naturvernforbundet Hallingdal, Nittedal kommune, Norefjell Nett AS, Norges Jeger- og Fiskerforbund Akershus, Norges Jeger- og Fiskerforbund Buskerud, Oslo og Akershus Bonde- og Småbrukarlag, Oslo og Omland Friluftsråd, Romerike sopp- og nyttevekstforening, Viken idrettskrets.

Det har kommet 8 høringsuttalelser til verneforslaget.

BaneNor, Jernbaneverket, Statens Vegvesen og Språkrådet har avgitt uttalelse, men har ingen merknader.

Norges Televisjon: Verneforslagene ligger i relativt god avstand fra fastboende og fritidsboliger. Telenor (underleverandør) mener at sluttbrukere av digitale kringkastingssignaler (DTT) sannsynligvis ikke vil bli berørt av disse forslagene.

Teako minerals påpeker betydningen av å hensynta kjente og fremtidig mulige geologiske forekomster i det videre arbeidet med verneforslagene, for å unngå unødige hindringer for fremtidig lete- og gruvevirksomhet. Mener at det må redegjøres for potensialet for mineralforekomster, gruvedrift og mineralutvinning i områdene, samt innhentes fakta og opplysninger basert på mineralnæringen, Norges Geologiske Undersøkelse, Direktoratet for Mineralforvaltning og Norsk Bergindustri sin kunnskap og berggrunnskart.

Lede AS har etter energiloven områdekonsesjon i tidligere Svelvik kommune, nå en del av Drammen kommune. Utvidelsen av Trestikle naturreservat ligger innenfor dette området. Nettselskapets elektriske anlegg ligger i tilstrekkelig avstand fra verneforslaget. Det er heller ikke planer om utvikling av nye anlegg i det foreslåtte området, de har derfor ingen bemerkninger til verneplanen.

NVE sier at Glitrevannverket IKS regulerer Røysjø. Verneforskriften gir unntak for vedlikehold av bygninger, dammer og andre anlegg og innretninger (§ 4 i). NVE mener at det vil være mer tydelig om dispensasjon til nedleggelse/avvikling av dammer ville være blant tiltak som er listet opp i verneforskriftens § 7. Ber Statsforvalteren i samråd med Glitrevannverket IKS om å vurdere behovet for å legge unntak for motorferdsel i § 6 i forbindelse med akutte behov knyttet til vassdragsanlegg.

Statsforvalterens kommentarer

Statsforvalteren tar tilbakemeldingen fra BaneNor, Jernbaneverket, Statens Vegvesen, Språkrådet, Norges Televisjon og Lede AS til orientering.

Statsforvalterens kommentar til Teako minerals: Aktuelle databaser er sjekket, og Direktoratet for mineralforvaltning og NGU har hatt planen på høring uten å komme med merknader.

Statsforvalterens kommentar til NVE: Gjeldende forskrift for Trestikle naturreservat sier at vernebestemmelsene ikke er til hinder for vedlikehold av bygninger, dammer og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Videre kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til oppgradering av eksisterende dammer. Det kan også gis tillatelse til nødvendig motorferdsel for vedlikehold og oppgradering av eksisterende dammer. Disse bestemmelsene foreslås videreført etter utvidelsen. Eventuell avvikling av dammene er ikke nevnt eksplisitt i denne forskriften. Dersom det skulle bli aktuelt, må det søknadsbehandles på vanlig måte. I og med at verneformålet først og fremst er knyttet til skogen, vil det trolig bli gitt tillatelse. Dette kan også sees som en naturrestaurering og tilbakeføring til naturlig tilstand. Statsforvalteren mener det ikke er behov for en egen bestemmelse om nedlegging. Statsforvalteren har vært i kontakt med Glitrevannverket IKS angående behov for motorferdsel for akutte behov i vassdragsanlegg, og de gir uttrykk for at dette kan være en problemstilling, men at det forekommer svært sjelden hos dem. Statsforvalteren viser til at ved akutte hendelser gir forskriften § 6 første ledd hjemmel for motorferdsel i forbindelse med redningsvirksomhet. VI mener derfor det ikke er behov for noen ytterligere bestemmelse om akutte tilfeller.

Direktoratet for mineralforvaltning har ikke kommet med merknader hverken ved høring eller ved oppstart.

Det er ikke gjort endringer hverken i navn, avgrensing eller verneforskrift etter høringen.

Statsforvalterens tilråding

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat med vernekart og verneforskrift i samsvar med høringsforslaget.

Vedlegg:

Forslag til vernekart for Trestikle utvidelse, Drammen kommune

Forslag til endringsforskrift

Avveiing skogbruk/skogvern

Kopi av høringsuttalelser